

Найвищою площею листової поверхні у гібридів 'Кадр 195 СВ' і 'Кадр 267 МВ' була при першому строкові сівби і становила 43,2 та 52,0 дм² відповідно. В середньому за роки досліджень більшу площу асиміляційного апарату гібрид 'Дніпровський 337 МВ' формував при другому строкові (5 травня) – 61,9 ц/га.

Продуктивність досліджуваних гібридів кукурудзи певною мірою залежала від строків сівби. Значний вплив на формування урожайності гібридів мали погодні умови. Так, в найбільш

сприятливий за гідротермічним режимом 2019 рік рівень урожаю ранньостиглого 'Кадр 195 СВ' становив 83,2 ц/га, середньораннього 'Кадр 267 МВ' – 92,1 ц/га, середньостиглого 'Дніпровський 337 МВ' – 83,2 ц/га. В посушливих умовах 2020 року внаслідок занадто високих температур повітря і недостатньої кількості опадів в літній період рівень урожайності гібридів зменшився. Слід зазначити, що найбільше знизили продуктивність ранньостиглий та середньоранній гібриди.

УДК 633.12:631.52

Вільчинська Л.А., кандидат с.-г. наук, доцент кафедри рослинництва і кормовиробництва
Подільський державний аграрно-технічний університет
E-mail: vilchynska.l.a@gmail.com

АНАЛІЗ СЕЛЕКЦІЙНОЇ РОБОТИ З ГРЕЧКОЮ НА ПОДІЛЛІ

Біологічний фактор є основою будь-якої технології вирощування. Створення нових конкурентоздатних сортів і впровадження їх у виробництво є ключовим елементом селекції будь-якої культури.

Селекційна і насінницька робота з гречкою на Поділлі – це результат традиційних генетичних досліджень з удосконалення рослин. В Україні для створення нових сортів гречки застосовують класичні селекційні методи, які ґрунтуються на гібридизації, індукованих мутаціях, доборах.

Аналіз статистичних даних структури посівних площ гречки в Україні свідчить про те, що найменшою площею посіву була у 2019 році – 67,5, 2020 – 78,9, 2018 – 108,4, 2017 – 188,8 тис. га. Середня урожайність варіює від 9,7 у 2017 року до 12,3 ц/га 2019 року. Хмельниччина займає лідируючі позиції за посівними площами під культурою. В останні роки спостерігається тенденція щодо збільшення посівних площ під гречкою в особистих господарствах населення у порівнянні із сільськогосподарськими підприємствами (Житомирська, Вінницька, Харківська області).

За майже 50-ти річну історію існування Науково-дослідного інституту круп'яних культур ПДАТУ створено і впроваджено у виробництво 38 цінних сортів гречки.

Аналіз реєстру сортів рослин України придатних до поширення на 2021 рік свідчить про те, що із 29 сортів гречки занесених у нього 7,25% припадає на селекцію НДІКК ім. О. Алексеєвої ПДАТУ. Це такі сорти як, 'Степова' рік реєстрації сорту – 1999, 'Єлена' – 2005, 'Кам'янчанка' – 2019, 'Володар' – 2020.

Одним із перспективних напрямів селекційної роботи з культурою є введення гречки татарської в культуру. До державного сортовипробування передано сорт татарської гречки 'Калина' №18657001.

Виробниче випробування нових сортів в умовах господарств Тернопільської і Хмельницької областей свідчить про те, що дотримання технології вирощування забезпечує отримання вищої урожайності на 0,5–1,5 т/га у порівнянні із сортом-стандартом Вікторія.

Багаторічний науковий досвід і потенціал НДІКК ім. О. Алексеєвої ПДАТУ дає можливість забезпечити створення і впровадження у виробництво нових сортів гречки з високою і стабільною урожайністю та покращеними технологічними показниками якості зерна, стійкістю до дії біотичних і абіотичних чинників.

Сорти гречки 'Степова', 'Єлена', 'Кам'янчанка', 'Володар' створені у НДІКК ім. О. Алексеєвої ПДАТУ рекомендуємо вирощувати у господарствах різних форм власності.